

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose šte. 7

Cena: Posamezna šte. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček. račun: šte. 24/12410

Leto VIII. - Štev. 3

Gorica - 19. januarja 1956 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Naproseni smo bili, da objavimo naslednje:

PROTEST

Odkar smo Slovenci na Tržaškem in Goriškem spet dobili šole v svojem materinem jeziku, katere nam je bil fašizem uničil, smo se neprenehoma borili za to, da bi se položaj naših šol in šolnikov pravno uredil z državnim zakonom.

Za zakonitev slovenskih šol so se borili Slovenci ne glede na prepričanje in pripadnost k tej ali oni stranki. Vsi Slovenci se pri tej točki zavedamo, da gre za nič manj kot za življenje ali smrt slovenske etnične skupine v Italiji.

Danes je osnutek zakona za slovenske šole na Goriškem in Tržaškem pripravljen. Tega dejstva bi se iz srca razveselili, če bi bil tale osnutek v vseh svojih členih v skladu z določili italijanske ustave, demokratičen in pravičen.

Toda posebno dve izmed sicer maloštevilnih določb tega zakonskega načrta prav gotovo nista takšni, ker sta v kričnem nasprotju z ustavno zajamčenimi pravicami in osnovnimi človeškimi svoboščinami. Določbi, ki predstavljata pravi atentat na življenje in obstoj slovenskih šol, sta dve:

a) Kdor hoče vpisati otroka v slovensko šolo, mora napraviti posebno prošnjo.

To ne velja samo za srednje šole, kjer vstop ni obvezen in mora že zdaj napraviti vsak dijak prošnjo za sprejem. To velja tudi za osnovne šole, pri katerih je obisk obvezen. Obisk osnovnih šol je v Italiji obvezen že od zakona Coppino z dne 15. julija 1877 šte. 3961. Torej že skoraj 80 let in šolsko obveznost je potrdila tudi sedanja ustava italijanske republike v svojem 34. členu, kjer pravi: Pouk v osnovni šoli, ki traja najmanj osem let, je obvezen in brezplačen. (L'istruzione inferiore, impartita per almeno otto anni, è obbligatoria e gratuita). Starši torej morajo vpisati otroke v osnovno šolo, sicer se po kazenskem zakonu kaznujejo. Za vpis slovenskega učenca v slovensko šolo pa naj bo predpisana posebna prošnja! Ta pravni absurd so v osnutek za slovenski šolski zakon vrinili razni prenapeteži in upravičeno se nam vsiljuje misel, da so to storili z namenom, da bi ustrahovalno vplivali na starše zlasti v mestih Trst in Gorica.

b) Še težja je druga določba, ki pravi:

»Prošnje za vpis v slovensko šolo bo pregledala posebna komisija. Njena naloga bo ugotoviti, ali gre za otroke s slovenskim materinim jezikom. Komisijo pa bodo sestavljali: šolski nadzornik, didaktični ravnatelj, dva italijanska in dva slovenska učitelja.

To se pravi, da bodo o rekvizitu slovenskega materinega jezika v glavnem odločali funkcionarji, ki slovenščine niti ne poznajo. V Gorici je šolski nadzornik za slovenske šole Italijan, ki ne pozna niti ene slovenske besede. En didaktični ravnatelj za slovenske šole zna slabo slovensko, po čustovanju pa ni Slovenec. Prištetje še dva italijanska učitelja, pa dobimo komisijo sedmih članov, v kateri bosta dva slovenska učitelja in slovenski didaktični ravnatelj sedeli nasproti štirim članom italijanske narodnosti. Ker bi se utegnila miselnost, iz katere se je porodila ta krivična določba, prenesti tudi na člane te komisije, si lahko predstavljamo usodo prošenj za vpis v slovensko šolo. Pri vsem tem pa nismo niti računali z možnostjo, da bi v teh komisijah sedeli tudi didaktični ravnatelji za italijanske šole, česar načrt ne izključuje in kar bi razmerje glasov v škodo Slovencev občutno premaknilo.

Ugotavljamo, da noben zakon za manjšinske šole v Italiji ne vsebuje take določbe. Sklicujemo se n. pr. na zakon za nemške osnovne šole od 16. maja 1947 št. 555, ki pravi v svojem 2. členu: Pripadnost učencev k eni ali drugi jezikovni skupini izhaja iz izjave očeta ali njegovega namestnika. (L'appartenenza degli alunni all'uno o all'altro gruppo linguistico è quale risulta dalla dichiarazione del padre o di chi ne fa le veci). — Samo slovenski očetje naj ne bi smeli kljub določbam ustave o enakopravnosti vseh državljanov svobodno in za šolsko upravo obvezno izjavljati, da so njihovi otroci Slovenci in da želijo obiskovati slovensko šolo! Katera komisija pa pregleduje in dovoljuje vpis slovenskih otrok v italijansko šolo?

Isti člen omenjenega zakona za nemške šole na Tirolskem res govori o neki mešani komisiji, toda ta komisija se bavi s primeri prestopa iz nemške šole v italijansko ali iz italijanske v nemško. S to strogo reciprociteto so zaščiteni Nemci in Italijani. Ni pa govora o kontroli vpisa v nemške ali italijanske osnovne šole, kajti o tem odločajo očetje otrok. Zakaj bi moralo veljati samo za Slovence drugačno merilo?

c) Tretjo določbo, ki je v očitnem nasprotju z londonskim memorandumom, pa vsebuje prvi člen zakonskega osnutka. V njem je rečeno, da so »slovenske šole ustanovljene za italijanske državljane slovenskega jezika.«

Pripominjamo, da je v 8. členu londonskega memoranduma rečeno, da se smejo v roku enega leta po podpisu memoranduma vrniti na tržaško področje vse osebe, ki so bile prej na njem pristojne. Tem osebam kakor tudi tistim, ki so se že vrnile, so zajamčene enake pravice kot vsem ostalim prebivalcem.

Če bi obveljalo določilo, da smejo takšni povratniki nedržavljeni pošiljati svoje otroke samo v italijanske šole, potem bi bilo to načelo očitno in grobo kršeno.

Podpisane slovenske politične organizacije zaradi tega najostreje protestirajo proti nameravani zakonitvi teh krivičnih in protustavnih določb, s katerimi se hoče uničiti slovenske šole, ter pozivajo vso slovensko javnost, da nastopi proti tem pogubnim nakanam.

Vemo, da so se te usodne določbe za zakonski načrt rodile v glavah nekaterih tržaških nacionalističnih prenapetežev, in zato prosimo gospoda ministra prosvete, naj postavi na odgovorna mesta v šolski upravi ljudi, ki s svojim delom in predlogi ne bodo netili mržnje in sovraštva na meji.

Kot državljani, ki bi radi mirno živeli na svojih rodnih tleh in ki želimo, da narodnostni prepričanja prenehajo in se strasti pomirijo, pozivamo vlado, naj iz zakonskega načrta za slovenske šole odstrani te krivične določbe, dokler je še čas in ugled italijanske demokracije ne trpi.

Trst-Gorica, 16. januarja 1956.

Slovenska katoliška skupnost - Trst
Slovenska demokratska zveza - Trst
Slovenska demokratska zveza - Gorica

NENNI-JEV GOVOR V TRSTU

V Italiji se bližajo administrativne volitve. Pri teh volitvah se volijo občinski župani in svetovalci. Na prvi pogled gre le za to, ali bodo bodoči upravitelji občin boljši ali slabši. Toda pri močno razgibanem političnem življenju, kot je danes pri zapadnih demokratičnih državah, so tudi pri teh volitvah politične stranke tiste, ki si hočejo zagotoviti čim večje število občinskih uprav, to posebno v velikih mestih. Saj nobeni stranki ni vseeno, kdo upravlja posebno velike občine.

NENNI GOVORI

Zato je razumljivo, da se že sedaj pripravljajo stranke na te volitve. Preteklo nedeljo so nastopili s svojimi predvolilnimi govori znani italijanski politiki: Nenni, Scelba, Tambroni in Malagodi. Nenni je govoril v tržaškem gledališču Rossetti. Govoril je o tržaškem vprašanju in o notranji politiki. Nas seveda zanima predvsem to, kar je povedal o rešitvi tržaškega vprašanja, zlasti o londonskem sporazumu. Pomniti moramo, da je imel pred seboj administrativne volitve. Zato je bil njegov glavni namen, prikazati sedanje vladajoče stranke v čim slabši luči. Naprtil jim je vso odgovornost za podpis londonskega sporazuma. Nam ni do tega, da bi opravičevali italijanske stranke, ki nosijo soodgovornost zanj. Vendar je gotovo znano tudi Nenniju, da je italijanska vlada sprejela ta sporazum prisiljena, ker so ji Amerikanci in Angleži jasno povedali, da je to od vseh slabih rešitev za Italijo še najboljša. Saj Nenni v istem govoru sam priznava, da je Rusija med vojno obljubila Jugoslaviji celo Julijsko krajino s Trstom in Gorico vred, na kar so v Jalti leta 1945. Stalin, Churchill in Roosevelt končno sprejeli načelo, da postane Trst mednarodno mesto. Londonski sporazum pa je po Nennijevem mnenju za Italijo porazen. Tito po njegovem ne drži dogovorov ter Istro sistematično raznaroduje. Od tod množično izseljevanje Italijanov iz Istre. Po sporazumu samem se jih je izselilo 17.848, v vsej povojni dobi pa samo iz bivšega področja B 30.000 do 40.000. Ti so se pridružili beguncem iz Pulja in ostale Istre, ki je po mirovni pogodbi pripadla k Jugoslaviji.

KAJ NENNI NI PRAV POVEDAL

K tem besedam prvaka ital. socialistov nekaj potrebnih opomb. Iz Istre niso bežali samo Italijani, temveč je med njimi mnogo ljudi, ki so po izvoru Hrvatje, tudi Slovenci, ki pa so narodnostno manj zavedni, v taboriščih pa jim je zdaj težko javno pokazati, kaj so. Če greš ob določeni uri mimo begunskih taborišč, slišiš marsikako besedo, ki ni italijanska, poseb-

Španski Maroko

Tudi španski Maroko bo dobil samoupravo. Španska vlada je objavila izjavo, da bo v kratkem podelila španskemu Maroku samoupravo in da bo sodelovala za dosego popolne neodvisnosti za vse tri dele Maroka pod njegovim zakonitim vladarjem sultanom Ben Jusufom. Kakor je znano, je zdaj del Maroka pod Francijo, drugi del pod Španijo, tretji, to je Tanger z okoliškimi ozemljem, pa pod mednarodno upravo.

Tito in Sovjeti

Jugoslavija in Sovjetska zveza sta podpisali gospodarski sporazum, po katerem bo Jugoslavija dobila znatno pomoč. Sovjeti bodo v Jugoslaviji postavili tovarno dušikovih gnojil, tovarno superfosfatov in žveplene kisline ter termoelektrarno. To bo imelo seveda tudi važen pomen za izboljšanje političnega sodelovanja med obema državama, ki je že tako odlično.

no pri starejših ljudeh. Zakaj so ti ljudje zbežali? Ni bil vzrok samo narodnostni moment, temveč tudi dejstvo, da vladajo Jugoslavijo komunisti. To so že deloma začeli čutiti na svoji koži v teh desetih letih tudi na področju B, še bolj pa so se bali bodočih dogodkov. Pogledati pa je treba tudi v preteklost. Po prvi svetovni vojni se je v Istri takoj pričelo z zatiranjem slovenskega življa tako, da je proti temu nastopil celo sam papež Benedikt XV. Takrat se je odselilo mnogo slovenskega življa. Fašistična raznarodovalna politika je potem žela mnogo uspehov. Italijani so sredi slovenskega prebivalstva imeli gospodujoči položaj. Leta 1945. pa se je to spremenilo. Ob novih gospodarskih so se Italijani začeli čutiti negotove. Zaradi nepoznanja slovenskih jezikov so imeli mnogi pot zaprto do javnih služb. Trgovina in obrt ni bila več monopol italijanskega prebivalstva. K tem in še drugim vzrokom je pristopila propaganda, kar je povzročilo potem množično izseljevanje, ki se tudi potem, ko so to nekateri na tej strani želeli, ni več dalo ustaviti. Zato bi bila raznarodovalna politika skoro odveč. Ni znano, da bi bili v Istri prepovedani dvojezični napisi, kot so v Trstu, da bi se pri nastavitvah šolnikov gledalo na državljanstvo, kot pri nas, da bi sodišča ne sprejemala italijanskih vlog, kot v Trstu ne sprejemajo slovenskih itd. Pa če bi tudi vse to bilo in bi take kri-

vice odpravili, bi položaja čisto nič ne izboljšali. Zakaj italijansko prebivalstvo ondi čuti, da nima več gospodujočega položaja nad slovenskim in nima več nobene upanja, da bi ga še kdaj imelo. Zato beži. Poleg tega ni pod Titom resnične verske svobode. Zato je od ondi zbežala skoro vsa italijanska duhovščina. Prebivalstvo pa je bilo nanje zelo navezano. Čutilo se je osirotelo in je odšlo za njimi. Zmotna propaganda jim je dajala tudi neizvedljive obljube. Ko so begunci prihajali v Trst, so mnogi upali, da bodo šli kar v hiše Slovencev, ki se bodo prav tako izselili od tod, kakor oni od tam. Take izjave smo slišali iz njih ust. Sedaj pa se pritožujejo, da jim po taboriščih pozimi niti ne kurijo, za kar je poskrbljeno celo po tržaških zaporih.

KAJ JE NENNI PRAV POVEDAL

Teh reči Nenni v Trstu ni povedal. Rekel pa je eno besedo, ki nam je všeč. »Za italijansko demokracijo so pravice narodnostnih manjšin, in tu v Trstu pravice slovenske manjšine, svete in nedotakljive.« Z željo, da bi vodilo to načelo vladajoče kroge na našem področju, zavrčamo zmotno mnenje nekaterih, naj se tržaški upravitelji maščujejo nad Slovenci za izgubo Istre. Maščevanje nad nedolžnim ljudstvom je proti vsaki božji postavi, pa tudi proti razumnim pravilom o medsebojnem sožitju narodov.

Angleški protest v Beogradu

Ko se je Tito vrnil z obiska v Abesiniji in Egiptu ter so njegove oblasti zvožile v razna mesta na desetisoče ljudi, da so ga pozdravili — kot so nekoč množice pozdravljale duceja in Führerja — je med svojimi govori ponavljal napade proti bagdadski pogodbi. Zahodni, zlasti britanski tisk je proti temu takoj protestiral. V Beogradu je Tito skušal ta vtis omiliti, ko je rekel, da ni imel namena, da bi deželi, ki ju je obiskal, hujskal proti komurkoli. S tem pa London najbrž ni bil zadovoljen, ker je naslednji dan britanski veleposlanik v Beogradu že protestiral proti Titovemu napadom. In še nekaj je bilo opaziti. Tito je v Abesiniji in zlasti v Egiptu posnemal Hruščeva ter Bulganina. Napadel je kolonializem in bagdadsko pogodbo, katero je označil za »novo žarišče vojne«, in, čeprav v milejši obliki, tudi zahodno države. V Abesiniji je obujal spomine proti Italiji, ki v ustih odgovornih državljanov dobijo politični pomen, četudi se nanašajo le na zgodovino. V Egiptu pa so njegove besede vsebovale ost proti Angležem. Ti so verjetno protestirali tudi zato, ker še ni dolgo tega, kar je bil na obisku v Angliji Kardelj, ki je angleškim politikom zatrdil, da se Jugoslavija povsem strinja z britansko politiko na Srednjem

Vzhodu ter se je baje pozitivno izrazil celo o bagdadski pogodbi. Nenaden preobrat bi lahko bil posledica ojačenega prijateljstva med Sovjeti in Titom. Ko se Tito brati s Sovjeti, pa mu Amerikanci pridno pošiljajo žito. V razna pristanišča so ladje pripeljale 130 tisoč ton žita in do konca meseca ga pride še 170 tisoč ton. Zlobni jeziki pravijo: Če je Tito prinesel v Egipt »sušo«, je Nasserja gotovo tudi naučil, kaj mora storiti, da bo dobil dolarje in žito.

Francija

Francoski novoizvoljeni parlament se bo sestel 19. januarja. Takrat se bo tudi pričela uradna vladna kriza. Predsednik republike bo moral nekemu dati mandat za sestavo nove vlade. Francoski socialisti so na svojem kongresu sklenili, da mora ta mandat dobiti republikanska fronta, v kateri so, kot vemo, poleg socialistov še Mendes Franceovi radikali. V vladi naj bi bili samo pripadniki republikanske fronte. Socialisti so odklonili poskuse za sestavo ljudske fronte, prav tako pa tudi nočejo sodelovati s strankami dosedanje vladne večine. Nova vlada naj bi takoj rešila alžirsko vprašanje, spremenila volilni zakon in odpravila zakon, ki dovoljuje zasebnim, tudi katoliškim šolam, državne podpore. Te so radikalom in socialistom največji trn v peti in so tudi glavni razlog, zakaj krščanskodemokratski ljudski republikanci niso mogli z njimi sodelovati v republikanski fronti pri volitvah. Republikanska fronta torej hoče sestaviti vlado sama, dasi v parlamentu, ki šteje okoli 600 sedežev, nima sama niti 200 sedežev. Socialisti in Mendes France računajo, da bodo glasovali zanje komunisti, ki bi tako posredno skušali doseči ljudsko fronto, pa tudi sredinsko-desničarski blok, ki ve, da izven ljudske fronte sploh ni možna nobena druga vlada in bo torej prisiljen glasovati za manjšinsko vlado republikanske fronte. To so računali. Kako se bodo uresničili, pa homo šele videli.

Ciper

Ciprski nadškof Makarios, ki vodi gibanje za neodvisnost Cipra, se z angleškimi oblastmi pogaja za ureditev tega vprašanja. Ciprsko prebivalstvo hoče popolno neodvisnost in pridružitve h Grčiji. Angleži o tem neradi slišijo. Zaradi napetega položaja na Srednjem Vzhodu je Ciper sedaj še pridobil na važnosti kot angleško in atlantsko oporišče v vzhodnem Sredozemlju. Angleži so poslali tja tudi svoje padalce, da bi bili pri roki v primeru nemirov v arabskih deželah, kot se je zgodilo pred kratkim na primer v Jordaniji, ko je bilo v nevarnosti življenje ter imetje angleških in ameriških državljanov.

NAŠ TEDEN V CERKVI

22. 1. nedelja, 3. po razgl.: sv. Vincencij, m.
23. 1. ponedeljek: Zaroka Device Marije
24. 1. torek: sv. Timotej, škof
25. 1. sreda: Spreobrnjenje sv. Pavla
26. 1. četrtek, sv. Polikarp, škof
27. 1. petek: sv. Janez Zlatoust, c. uč.
28. 1. sobota: sv. Peter Nolas, sp.

SPREOBURNJENJE SV. PAVLA. Savel - Pavel, krut preganjalec - goreč oznanjevalec, Jud, rojen v Jezusovem času v Farzu, v obmorskem mestu v Mali Aziji (Ciliciji), vzgojen po farizejskih sporocilih.

IZ SV. EVANGELIJA

Eisti čas, ko je prišel Jezus z gore, so ga spremljale velike množice. In glej, pristopil je gobavec, padel predenj in rekel: »Gospod, če tlečeš, me moreš očistiti.« — Jezus je stegnil roko, se ga dotaknil in rekel: »Hočem, bodi očiščen.« — In takoj je bil očiščen od gob. In Jezus mu je naročil: »Glej, da nikomur ne poveš, ampak pojdi, pokaži se duhovniku in prinesi dar, ki ga je zapovedal Mojzes, njim v pričevanje.« — Ko je pa prišel v Kafarnaum, je pristopil k njemu stotnik in ga prosil: »Gospod, moj služabnik leži doma mrtvouden in zelo trpi.« — Jezus mu je rekel: »Pridem in ga ozdravim.« — Ali stotnik mu je odgovoril: »Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo in moj služabnik bo ozdravljen. Zakaj tudi jaz, ki sem pod oblastjo in imam vojake pod seboj, rečem temu: »Pojdi, in gre; in drugemu: »Pridi, in pride; in svojemu služabniku: »Stôri to.« in stori. — Ko je pa Jezus to slišal, se je začudil in rekel svojim spremljevalcem: »Resnično povem vam, tolike vere nisem našel v Izraelu. Povem vam pa, da jih bo veliko prišlo od vzhoda in zahoda in bodo sedli za mizo z Abrahamom in Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu, otroci kraljestva pa bodo vrženi ven v temo; tam bo jok in škripanje zobmi.« — In stotniku je rekel Jezus: »Pojdi in, kakor si veroval, se ti zgodi.« — In služabnik je ozdravel tisto uro.

Oba opisana čudeža nam govorita o nadčloveški Zveličarjevi moči in dobroti, ki nimata nobene meje ne zapreke. Hkrati nas otipljivo pou-

»Preganjaj sem Cerkev božjo.« tako se je sam obtožil. Preganjaj jo je, ker jo je poznal površno. Na potu v Damask, kamor je šel s tovariši preganjat prve kristjane (leta 35 p. Kr.), se mu je prikazal Jezus. Zaklical mu je: »Savel, Savel, zakaj me preganjaš?«
V hipu se je spreobrnil. Spoznal je, da se bojuje proti božji ustanovi, ko preganja kristjane.

Postal je goreč apostol — razširil je Jezusovo ime in njegov nauk med narode.
Da bi preganjalci spoznali svojo zmotno, še več, da bi postali gorečniki za Kristusa, to izprosi veliki spreobrnjenec, sv. Pavel!

čujeta, da je pogoj za vsakršen naš uspeh vedno eden in isti: potrebna je trdna in ponižna vera v Jezusovo božjo pomoč. Cel evangelijski prič, da g. Jezus ne presliši nikogar, ki ga zaupno kliče na pomoč, pa naj bodo stiske in težave še tako velike, Jezus nam vedno pomaga, ako le pravično živimo; le včasih nas pusti čakati dalj časa iz nam neznanih, a venomer naši duši koristnih, vzrokov: gotovo je, da nas nikoli ne pozabi.

Gobavost, ki je strašna telesna bolezen, nas spominja na še hujšo duhovno gobavost, ki se imenuje greh. Eno samo sredstvo ga more učinkovito ozdraviti: sv. spoved, v kateri se človek skesa svoje krivde, prejme odvzeto in izgubljeno božjo milost. Brez sv. spovedi je namreč duša, ki je padla v greh, ne le bolna, ampak duhovno (t. j. nadnaravno) mrtva in zapisana neizogibni večni smrti. Kako grozna je ta resničnost, tako bridka in, na žalost, vse preveč razširjena in vse premalo upoštevana!

Ljudje se na splošno premalo zavedajo, da po grehu pretrgajo prijateljsko zvezo z Bogom in da se na sramoten način povežejo s hudim duhom. Glavni vir človeške nesreče so naši grehi in hudi duh.

Naše prvo geslo bodi: vedno daleč od greha in vedno čim bližje g. Boga! Radi pogosto očiščujemo naše duše, da ne bomo podlegli duhovni gobavosti — grehu in radi pogosto izgovarjamo pri obhajitni mizi tiste lepe stotnikovim podobne besede: »Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo in ozdravljena bo moja duša.« Samo svetost nas more privedi do prave sreče.

Jezus, naš ljubitelj, usmili se nas! Pomagaj nam v vseh naših potrebah!

na univerzi Notre Dame. Meštroviča štejejo za enega največjih sedaj živečih kiparjev religiozних predmetov.

SOĐELOVANJE MED ARABCI IN KATOLICANI

Sedanji maroški sultan Ben Jusuf želi sodelovanje med Arabci in katoliki. Dohesedno je rekel: Prijateljstvo z nadškofom monsignorjem Lefevrom presega daleč golo vladnost. Če smo potrebovali katolice v preteklosti, jih toliko bolj potrebujemo sedaj, ko začnemo gospodarsko in moralno obnovo našega kraljevstva.

NADŠKOF JACHYM

Iz Rima je prišla vest, da je sv. oče podelil vse pravice rezidencialnega škofa doseďadnjemu kapitularnemu vikarju dunajske nadškofije, nadškofu Jachymu. Iz tega bi se dalo sklepati, da bo on nasledil pokojnega kardinala Innitzerja.

POSŁANICA INDONEZIJSKIH ŠKOFOV

Indonezijski škofje so v skupni poslanici pojasnili svojim vernikom, da Cerkev so-

glaša z željo azijskih narodov po samostojnosti, a so jih tudi opozorili na nevarnost novega kolonializma, t. j. komunizma kakor tudi na škodo, ki jo prinaša pretirani nacionalizem.

CERKVENO IZOBECENJE

Katoliški škof iz Luisiane je izobčil tri katolice, ker so preteple neko učiteljico, ki je učila zamorske in bele otroke katekizma v isti sobi. Povsod se katoliška Cerkev vztrajno bori proti rasni diskriminaciji. To je le eden izmed nešteti primero, ki dokazujejo, kako Cerkev štiti načelo enakosti med vsemi ljudmi, ne glede na njihovo pripadnost eni ali drugi rasi.

KATOLICANI V PERZIJI

so začeli izdajati otroški katoliški mesečnik, ki je vzbujal veliko zanimanja ne le pri otrocih, ampak tudi v družinah, ki niso katoliške. To je prvič, da perzijski katoliki v svojem jeziku nudijo otrokom svoj list, pripravljeni na vsako žrtve, da mladež odtegujejo od nezgodnega in slabega čtiva.

Dušan Jakomin:

Enciklika o cerkveni glasbi in petju papeža Pija XII.

Na božični dan je naslovil sv. oče papež Pij XII. preko škofov vsemu svetu posebno poslanico ali encikliko o cerkveni glasbi in petju. Iz te poslanice povzemamo samo to, kar nas najbolj zanima, predvsem tri probleme. Takoj v začetku nam pojasnjuje papež namen in pomen te poslanice. Uredba cerkvene glasbe mu je bila vedno pri srcu, tako se sam izraža, Z novimi časi je potrebno osvetliti razne probleme, ki so nastali v zadnjih desetletjih v zvezi s cerkveno glasbo. Škofje, priznani glasbeniki in gojitelji cerkvene glasbe so na mnogih narodnih in mednarodnih kongresih postavili več predlogov.

Razvoj cerk. glasbe je odprl nove probleme. Končno hoče ta enciklika potrditi navodila, ki jih je papež Pij X. dal v svojem Motu Proprio. To je torej namen enciklike.

1. Ko papež govori o skladateljih, izrecno izjavlja, da tisti, ki nimajo vere, ali so s srcem in obnašanjem oddaljeni od Boga, se ne smejo pod nobenim pogojem baviti s cerkveno umetnostjo. Razlog je enostaven, kot ga označi sam papež. Oni namreč niso zmožni, da bi spoznali, kar zahteva božja veličina in božje čiščenje. Taka dela ne bodo nikoli vzbujala tiste vere in pobožnosti, ki se spodbudi svetosti hiše božje in Cerkev jih ne bo nikdar sprejela.

Nasprotno pa je s tistimi umetniki, ki so prežeti z globoko vero.

2. Papež priznava in dovoljuje, da poje v cerkvi mešani zbori.

3. Posebnost te enciklike je, da obširno obravnava cerkveno ljudsko petje. Po svoji vsebini in namenu, pravi papež, doprinese ljudsko petje veri veliko korist; zato se tudi tako petje upravičeno imenuje cerkvena glasba. Ljudske pesmi so bolj primerne značaju in čustvu posameznih narodov. Izvirajo iz globine duše naroda, živo prevzamejo srce in dušo ter vzbujajo pobožna čustva, dajo večji sijaj cerkvenim shodom in raznim zborovanjem ter doprinesejo veliko pomoč katoliškemu aposto-

latu, zato, pravi papež, se mora to petje negovati in razvijati z vso skrbjo.

Ta papežev klic naj velja za vse verne Slovence. Se večja dolžnost nas veže v teh zmedenih časih, Skupna ljudska pesem nas bo navdušila ter utrdila v boju zoper brezboštvo.

Zavedajmo se vsi: skupna cerkvena ljudska pesem pomeni za nas Slovence pesem zmagovalja!

Cerkev v Pakistanu

Pakistan je zelo čudno urejena azijska država. Sestavljena je iz zahodnega in vzhodnega dela, ki pa se ne bosta mogla nikdar združiti, ker je med njima Indija in ga loči razdalja okrog 1500 km. Vzhodni del, velik za polovico Italije ima 42 milijonov prebivalcev: zahodni, velik kot dve in pol Italiji pa ima le 35 milijonov prebivalcev. Glavno mesto je Karaki v zahodnem delu.

Pakistan je postal samostojna država leta 1948. To je največja muslimanska država na svetu, a je edina država v Aziji, ki ni delala nobenih ovir vstopu misijonarjev. Ta mlada država je na začetkih moderne civilizacije in potrebuje pomoči misijonarjev na šolskem in dobrodelnem polju, zato imajo krščanske vere, tako katoliki kot protestanti vso svobodo verske propagande in združevanja. S sveto stolico je Pakistan v diplomatskih stikih in prav v preteklem novembru je novi poslanik izročil sv. očetu poverljiva pisma od strani njegove vlade. V državi je osem škofij, čeprav je katolicanov na 77 milijonov prebivalcev le okrog 300.000. Krščanstvo ima dejanski vpliv na življenje, saj je na predlog katolicanov vlada proglasila leta 1952 veliki petek za zapovedan praznik.

V tej državi je iz vladnih krogov prišel edinstveni predlog, da morajo muslimani in kristjani storiti skupni blok, da zavarujejo duhovne vrednote pred materializmom in brezbožnim komunizmom.

PO SVETU NAOBKROG

KUHALI BOMO S SONČNO ENERGIJO

Človeštvo potrebuje energij, vedno novih energij. Dandanes porabimo približno 2 milijardi ton premoga letno, poleg tega pa še električno energijo, plin, drva itd. Vse to pa ne zadostuje več in že par let se ukvarjajo s tem, kako bi izrabili sončno energijo, bodisi za ogrevanje ali za kuhanje. Indija je n. pr. revala na premoğu in na električnih napravah, a je bogata na soncu in prav zato je indijski ministriki predsednik pozval indijske tehnike in tehnike drugih držav, naj skušajo ustvariti tip kuhinje na sončne žarke, ki bi bila neprimerno cenejša in solidna od običajne. Nov tip take kuhinje so nedavno prikazali na konferenci za sončno energijo v ZDA. Čez kako leto bomo morda tudi pri nas doživeli kaj podobnega?

ZDA SE PRIPRAVLJAJO NA EKSPLOZIJO NAJMOČNEJŠE VODIKOVE BOMBE

V ameriškimi diplomatskih krogih, ki so najbližji ameriškemu kongresu, kroži vest, da se ZDA pripravljajo na poskusno ek-

splodijo doslej najmočnejše vodikove bombe. Ti poskusi naj bi se izvršili na otočju Eniwetok v Tihem oceanu. Doslej najmočnejše vodikovo bombo so odvrgli dne 1. marca 1954, vendar menijo, da bo letošnja najmanj 15 krat močnejša od zadnje.

Ta vodikova bomba je zadnja iznajdba ameriških znanstvenikov. Sirijo se govoriče, da so podobno vodikovo bombo že razstrelili v Rusiji dne 26. novembra.

TUDI EIFFELOV STOLP JE DOSEGEL OGNJENI KRST

Zaradi preobremenjenosti aparature televizijske oddaje pri oddajanju volilnih rezultatov je na Eiffelovem stolpu v Parizu, v višini 274 metrov nastal požar. Ker dvigalo ni delovalo, so morali gasilci po lestvah do kraja požara, in posrečilo se jim je, da so po dveh urah požar ukrotili. Visoki plameni, ki jih je še pozviljal veter, so bili vidni po vsem mestu. Škoda znaša 50 milijonov frankov.

Stolp je ob priliki pariške razstave pred

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

SLOVENSKE PRIREDITVE V TORONTU

Kat. prosv. društvo »Baraga« v Torontu je za 18. december pripravilo lepo Vombargerjevo igro Vrnitev; ponovitev iste je bila na praznik sv. Treh kraljev. Za sveti večer je društvo priredilo božičnico s pestrim božičnim programom v pesmi, besedi in sliki. Slovenci v Torontu so na ta način v najlepšem razpoloženju pričakali polnočnico. Za 31. december pa je isto društvo priredilo Silvestrovanje.

STATISTIKA PREBIVALCEV

Po zadnji cenitvi Zveznega zavoda za statistiko ima Jugoslavija sedaj 17.705.900 prebivalcev, od teh 9.073.000 žensk in 8.632.000 moških. Ženske prevladujejo nad moškimi za preko 400.000. Prirastek v letu 1955 znaša 293.000 oseb. Računajo, da bo v letu 1964 število prebivalcev Jugoslavije doseglo 20 milijonov, če bo naraščalo tako kot sedaj.

VOLKOVI V JUGOSLAVIJI

Hud mrzaz je tudi letos prisilil volkove, da se približujejo ljudem in ogrožajo njihovo življenje in življenje živine. Oblasti so zato zvišale nagrado za ubitega volka od lanskih 8.000 din. na 15.000 din. Vendar se le malo komu posreči ubiti volka, ker je silno pretkan in ga je težko prevariti.

NOVI PREDPISI O IZVOZU IN UVOZU

Odhor za gospodarstvo je prepovedal izvoz premoga, jamskega lesa, kuriva, modre galice, umetnih gnojil, žveplene kisline, železne rude, surovih kož, moke, masti, surovega masla, jedilnega olja in živalske krme. Izvoz tega blaga je namreč škodil domačemu trgu in povzročal pomanjkanje teh predmetov. Sedaj upajo, da bo obilnejši domači trg vplival na znižanje cen tega blaga, ki je v primeri z zaslužkom predrago. To blago je doma nujno potrebno, a predrago.

GRABENA DELA USTAVLJENA

»Ljudska pravica« poroča, da so v Sloveniji ustavili dela na 80 gradnjah, ker graditelji niso vplačali potrebnih depozitov in so se vseeno lotili gradenj in delali na dolg, ki je sedaj previsoko narastel.

Kakšen bo odslej pogreb z „ŽAL“ v Ljubljani

»Kakšen je bil doslej pogreb v ljubljanskih »žale«, nam je vsem več ali manj znano. Nekako zapušteni in siromašni so bili ti pogrebi, kot da gre za neko vsakdanjost, ki nima nobene zveze z našo čustveno prizadetostjo, seveda ne mislim tu na žalujoče. Vse premalo smo občutili, da se je za večno poslovid od nas Človek.

Danes živimo v novi družbi, ki je opustila mistiko ter nehala verovati v posmrtno življenje. Zavedamo se, da teče naša življenje po naravnih zakonih minevanja vsega živega. Človek, ni Te več med nami, ostal pa bo tvoj spomin, ki bo toliko bolj topel in resničen, ker ga ne bodo kalile nobene utvare.

Prav to pa je imel v mislih kolektiv »Žala«, ko je razmišljal, kako bi posvetil temu tragičnemu trenutku več potrebne pozornosti. Pogrebi so dobili nove, preproste črne uniforme in črne kape, ki so zamenjale nekdanja »napoleonska« pokrivala. Pri vsakem pogrebu bodo odslej pevec zapeli žalostinko, član uprave »Žala« bo skrbel tudi za godbo, ki bo z žalno koracnico spremljala pogreb. Prav tako bodo odslej nosili pred pogrebnim sprevedom slovensko zastavo, oziroma zastavo pokojnikove narodnosti, zavito v črmino. Če je bil pokojnik član Partije, se ji bo pridružila še rdeča zastava proletariata. Pri pogrebi naših javnih delavcev se bo pokojniku poklonila tudi državna zastava. S tem sta delovni kolektiv in uprava »Žala« uvedla pomembno novost v pogrebne svečanosti, ki zasluži vso pozornost in pohvalo.

K temu poročilu »Ljubljanskega dnevnika« z dne 27. oktobra 1955 ni potreba komentarja.

Širite „Katoliški glas“

66 leti zgradil inž. Gustave Eiffel. Zidal so ga dve leti. Njegova teža znaša 7 tisoč ton in je sestavljen iz 12.000 kovinskih kosov. Postavljen je na štirih velikih blokih cementa, od katerih ima vsak površino 26 kvadratnih metrov. Njegovi temelji segajo 14 metrov globoko v zemljo. Eiffelov stolp je prvič v svoji zgodovini doživel požar.

Iz življenja Cerkve

POMOČ KATOLICANOM V SVICI

Veliki svet v švicarskem kantonu Vaud je odobril katoliškim dobrodelnim ustanovam 200.000 frankov, kar znaša 300 milijonov lir. Doslej je vlada podpirala samo protestantske ustanove, ker smatra protestantske cerkve za narodne cerkve. Sklep Velikega sveta vsaj delno popravljaja razlikovanje med državljani različnih veroizpovedi.

CERKEV MARIJI KRALJICI

Na Portugalskem v Lizboni so nedavno posvetili prvo cerkev Mariji Kraljici. Pri slovesnosti so bili prisotni lizbonski kardinal in zastopniki vlade.

HREPENENJE PO SVOBODI

Približno 65 odstotkov poljskega, češkega in madžarskega prebivalstva posluša redno verske oddaje radia Svobodne Evrope.

30 MILJ ZA STOLETNIKO

Gospa Rosie di Squaw Valley je za svojo 100-letnico šla 30 milj daleč, da je lahko prisostvovala sveti maši.

DELAVNOST SV. OČETA

Kljub visoki starosti je sv. oče v preteklem letu veliko delal. V zasebnih in skupnih avdiencah v Vatikanu in v Castelgandolfu je sprejel 370.000 oseb, ki jih je nagovoril v različnih jezikih.

V preteklem letu je opravil tri beatifikacije. Za blažene je proglasil 56 kitajskih mučencev, Francoza Marcelina Champagnata in 19 mučencev iz francoske revolucije. Največjo pozornost pa vzbujajo papeževi nagovori v preteklem letu, saj jih je bilo kar 59. Med nagovori jih je 25 v italijanskem jeziku, 22 v francoskem, 6 v

angleškem, 5 v španskem in eden v portugalskem. Sveti oče je govoril najrazličnejšim skupinam. Kot zanimivost naštevamo samo nekatere: katoliškim pravnikom, ob svetovnem kongresu za zaščito proti nesrečam na delu, latinskemu združenju zdravnikov, katoliškim delavcem, ob kongresu združenja katoliških podjetnikov; ob mednarodnem kongresu za zgodovino, ob mednarodnem evharističnem kongresu v Braziliji, ob zasedanju mednarodne organizacije za poljedelstvo, dvakrat o kinu in končno poslanica ob zadnjih božičnih praznikih.

»VOHUN ZA PAPEŽA«

Monsignor Alojzij Marquandt, zadnji generalni vikar škofije Ermland v vzhodni Prusiji, se je decembra vrnil iz 10-letnega ujetništva v Rusiji. Ruski komandant ga je pred 10 leti odpeljal v Moskvo na 10-dnevno bivanje, ki se je spremenilo v dolgoletno ječo. Leta 1948 je bil zaprt v zloglasni ječi Lubjanki. Dve leti kasneje se je začel preiskovalni zapor, ki se je končal v jeseni leta 1951 z obsodbo na 15 let ječe pod pretezo, da je vohun za papeža. V zlo so mu štel, ker je dvakrat potoval v Rim, in pa pismo, ki ga je spisal v Vatikan.

O PREGANJANI CERKVI

V Zenevi je z januarjem začel izhajati list, ki bo poročal o vsem, kar mora trpeti katoliška Cerkev v komunističnih državah. Izdajala ga bo Mednarodna zveza katoliških organizacij.

ODLIKOVANJE

Ameriška organizacija arhitektov je odlikovala z medaljo za lepe umetnosti hrvatskega kiparja Ivana Meštroviča, ki po zadnji vojni živi v Ameriki in je profesor

Zadnja pot primorskega rojaka v tujini

Pred več kot enim mesecem (14. dec. 1955) je odšel k večnemu počitku tukajšnji primorski rojak Simonič Franc, doma iz Dola pri Idriji. Imel je komaj 55 let, ko se je upehan od dela in boleznih poslovil od nas, ki za njim globoko žalujemo. K večnemu počitku ga je spremljal izseljenski duhovnik msgr. Zupančič Valentin, prišli pa so tudi zelo številni izseljenci od blizu in daleč; pevski zbor mu je zapel pred domom »Vigreda, na pokopališču pa »Uliši nas, Gospod!« Ob grobu se je od pokojnega poslovil zvezni predsednik Zupančič Blaž, v imenu domačega društva pa predsednik Kralj Franc. Pet društvenih zastav se je pokojnemu poklonilo v poslednji pozdrav.

Pokojni Franc Simonič se je leta 1924 izselil iz domovine in se ustanovil skupaj

1928 dalje vsako leto njegovo delo, prav tako božičnice; za materinske proslave, mladinske dneve, razne proslave in jubileje je zložil nešteto deklamacij za mladino in odrasle. »Vinske trgatve« so bile prav tako njegov trud. Lani je zadnjič šel z ženo v resnično trgatve v okolico Reimsa.

CLOVEK IN DELAVEC

Naše društvo je večanjeno v zvezi katoliških društev v severni Franciji; tej zvezi je pokojni Simonič bil tajnik. Po njegovi zaslugi smo bili večanjeni tudi v Rafaelovi družbi in Izseljenski zbornici v Ljubljani ter pri Ljudskem odru. Vnet bralec domačih in tujih časopisov in knjig je bil naročen na številne časopise iz Jugoslavije, Italije, Avstrije, kar priča, da ni pozabil na domovino in da je visoko čiš-

KRIŽEC NA SLIKI NAM PRIKAŽUJE ZASLUŽNEGA IZSELJENCA FRANCA SIMONIČA, KI JE UMLJ V FRANCJI

z drugimi v industrijskem mestu Bruay en Artois v severni Franciji (Pas de Calais). Koj po prihodu v tujo deželo so ustanovili društvo »Jugoslovanskih rudarjev sv. Barbare«. Vsa leta je nato ostal zvest član društva in vršil v vodstvu različne funkcije; zadnja leta je bil zvezni tajnik. Kot dober in poštvovalen pevec je bil član pevskega zbora od ustanovitve in se udeleževal tudi pri cerkvenem petju.

REZISER IN IGRALEC

Vsestransko delaven se je rajni Simonič rad žrtvoval tudi v dramskem odseku. Neutruden režiser je pripravil nad št. iger, nekatere je tudi sam spisal ali priredil iz drugih jezikov, ki jih je več govoril. Miklavževi večeri so bili od leta

slal njene kulturne vrednote. Vsakdanji kruh si je služil približno tisoč metrov globoko pod zemljo. Ker so plasti premoga v tukajšnjih rudnikih precej plitve, ni mogoče v rovih delati stoje. Po kolnih, mnogokrat plazč se, morajo delavci kopati črni diamant. Na dan sv. Barbare, 4. dec. 1954, je bil odlikovan za 30-letno težavno in nevarno delo v rudniku. Od svojega zaslužka je malo uporabil zase in družino. Ostalo je razdelil med revnejše od sebe, za društvene in kulturne namene.

»Delu slava, delu čast!« Za vse poštvovalno opravljeno delo Francu Simoniču naša najlepša hvaležnost. Njegovi žalujoci ženi in sorodnikom naše sožalje.

P.F.

POLITIČNE NOVICE

Strele na Dullesa

Ameriški zunanji minister Dulles je nekoliko nepredvidno povedal, da komunistov ni mogoče odvrniti od vojne pustolovščine drugače, kakor da jim zagrozi s silo. Edino to še razumejo. In v zvezi s tem je Dulles povedal, da je ameriška diplomacija v zadnjih letih trikrat odvrnila nevarnost vojne, ki je bila prav pred vrati. Amerikanci so komuniste opozorili, da morajo računati na protitudarec, če bi skušali s silo zasedati nekatere otoke v Formoski ožini ali južni Vietnam. Ta Dullesova izjava je razburila razne levičarje in Angleže, ker jim je Dulles

posredno očital, da niso držali besede. Podpredsednik Nixon pa je Dullesa branil in rekel, da bi morda prišlo do večje vojne, če bi Združene države zapustile ogrožena področja v Aziji. V Dullesovo korist govori tudi dejstvo, da tisti, ki njegovo politiko odločne roke kritizirajo, ne vedo povedati, po kaki drugi poti bi lahko preprečili komunistično napadalnost. Dulles ima v bistvu prav, toda večkrat naredi kako nepotrebno psihološko napako, kar škoduje tako ameriški politiki, kakor vsemu svobodnemu svetu, ki mora računati na Ameriko kot na glavni steber svoje obrambe.

In hrumela je Drava

Pomembno leposlovno delo katoliškega duhovnika

Za Božič odnosno za Novo leto smo dobili na knjižni trg novo leposlovno delo nam že poznane pisateljice dr. Metoda Turnška, roman z naslovom In hrumela je Drava, ki ga je natisnila tiskarna Budin v Gorici, opremil pa akademski slikar Tone Mihelič. Lična knjižica (212 str.) z opremo ptujskega gradu in Drave pod njim da takoj slutiti, da gre za zgodbo na Stajerskem. Zares je pisatelj zajel snov iz svoje domovine, iz prvih tednov nemške okupacije, vendar je usodo stajerskih Slovencev povezal tudi z Gorenjsko in

Ljubljano, tako da zremo pred sabo vsi nekdanjo Slovenijo, po dveh okupatorjih razrezano in raztrgano. Tudi različni nastop obeh okupatorjev je v romanu dobro zarisan. Osrednja zgodba se suče ob osmoškli Alenki in njenem fantu akademiku Stefanu, ki se iz Ljubljane pada preko meje, kajpak brez potnega dovoljenja, da bi še videl in pozdravil mater, ki jo nacisti nameravajo izseliti, ter si rešil svoje dekle, ki naj z njim pobegne v Ljubljano. Zgodba je kratka, izvrši se v treh ali štirikih dneh, toda napeta. Pisatelj je znal vanjo vplesti tudi druge zgodbe, ki karakterizirajo razmere, vendar tako, da osrednja zgodba ni motena ali odpravljena. Dogajanje se stopnjuje v napetosti, tako da te pred koncem popade strah in žalost zaradi glavnega junaka, ki je tik pred smrtjo, kakor tudi za dekle, ki jo ujamejo karabinerji. Vendar se oba junaka rešita, ne s kakim čudežnim ali herojskim dejanjem, marveč s psihološko motiviranim ravnanjem. Tako se ti rešitev zazdi docela naravna, dasi je ne pričakuješ. V romanu je vse tako pogojeno, privlačno, da od knjige ne moreš v stran, dokler je v enem dušku do kraja ne prebereš.

Mednarodna kmečka zveza

V New Yorku je bilo zborovanje Mednarodne kmečke zveze, ki so se ga udeležili bolgarski prvak Dimitrov, Poljak Mikołajčik, Madžar Nagy in Hrvat dr. Maček. Ugotovili so, da hoče sovjetski kolonializem podložniške države popolnoma vključiti v svoj sistem. Zato bi jih po pravici ne smeli več imenovati »podložniške« ali »priprežniške države«, temveč »sovjetske kolonije«. Tako bi še bolj poudarili njihovo zaslužnost.

Proti razvrednotenju denarja

S sprejemom zakona o pooblastilnih, ki dovoljuje povišanje plač italijanskih državnih uslužbencev, ki so res nizke, nastaja novo vprašanje v zvezi z vrednostjo lire. Nevarnost je tem večja, ker bo plače profesorjev in poštinih ter železničarskih uslužbencev parlament verjetno še zvišal. Nekateri se bojijo, da bo država zaradi tega skratka prisiljena tiskati nove bankovce, kar pomeni razvrednotenje denarja ali inflacijo. Ta bi prizadela zlasti tiste, ki imajo kaj prihrankov, pa seveda tudi splošno državno gospodarstvo. Zato je treba urediti oboje. Državni uslužbenci naj dobijo dostojne plače, in zavaruje naj se trdnost lire. Vlada ima za to dve možnosti: ali da še strožje izterjuje že veljavne davke, ali če to res ne bi zadoščalo, da najame posojilo. Upamo, da bodo vse dobro uredili, ker italijansko gospodarstvo ni tako slabo, da teh žrtev ne bi moglo prenesti.

Wickham Steed umrl

V Londonu je umrl v starosti 84 let slavni angleški časnikar Wickham Steed. Dolgo let je bil glavni urednik londonskega dnevnika »Times«. Ko je razpadla avstroogrška monarhija, je močno podpiral Jugoslavijo. Zelo dobro je poznal jugoslovanske narode in njihovo zgodovino. Tudi o Slovincih je precej pisal. Oglasil se je celo še pred nekaj leti, ko je bila po časopisih debata o tržaškem vprašanju.

Sovjeti in Libija

Mala libijska kraljevina živi le še nekaj let. Njena lega pa je zelo važna zaradi bližine močnih zahodnih obrambnih postojank v Maroku, Alžiru in sami Libiji. Amerikanci imajo v Libiji v najemu veliko vojaško oporišče in prav tako Angleži. Od te najemnine Libija v glavnem živi. Njen pomen so dobro razumeli Sovjeti, ki so malo državo tako dolgo nagovarjali, da je pristala na sklenitev diplomatskih odnosov. Kot sovjetski veleposlanik sedi v Tripolisu znani sovjetski diplomat Generalov, ki je specialist za vohunsko delovanje in je bil glavni junak v znani aferi Petrov v Avstraliji. Ta mož sedi torej zdaj v severni Afriki, od koder lahko nagaja Francozom v Alžiru, Tunisu in Maroku, neti nemire, pošilja upornikom orožje in tako dalje. Lahko tudi pregovori vlado kralja Hidrisa, da grozi zahodnim velesilam z odpovedjo vojaških oporišč, češ da ji bodo dali Sovjeti več kot znaša zahodna najemнина.

Kar pogumno na delo!

»Novi list« je objavil pohvalno oceno o letošnjih knjigah Mohorjeve družbe v Gorici. Ta ocena ni ugajala g. A.R. in zato je napisal za isti list nekaj vrstic, v katerih zavrača za koledar omenjeno oceno. Po njegovem mnenju je koledar zelo reven, če ne celo otročje delo.

O tej zadnji oceni koledarja G.M.D. naj sodijo večji umetniki in strokovnjaki, kakor sem jaz.

Je pa med vrsticami misel, ki mi je zelo ugajala. Če se ne motim, jo je treba takole razumeti: krščanstvo je v nevarnosti, mi pa v knjige, ki gredo med naše ljudi, tiskamo pripovedke in podobno, mesto da bi se bavili s perečimi problemi sedanjega časa. Je tako?

A čigava je krivda? Ali ni krivda prav slovenskih izobražencev in kulturnih delavcev, ki ne vidijo v krščanstvu vrednot, ki jih je treba ohraniti in poživeti? Ali se res vsi slovenski izobraženci zavedamo svoje dolžnosti, da bi morali tu pri nas — posebno mi domačini — z zavednim verskim udeleževanjem in v svojem poklicu z apostolskim delom graditi življenje, ki naj bi slonelo na moralni podlagi krščanske pravičnosti in božje ljubezni?

Malo je takih, a veliko bi jih potrebovali. Slovenski duhovniki, na katere pržijo iz juga in iz vzhoda, ne zmorejo vsega. Včasih tudi ne morejo, ker ni to njihovo področje.

Krščansko misel je treba zanesti v politično, družabno, šolsko, stanovsko, kulturno življenje. In še dalje.

Le pogumno torej na delo!

Za vse je dovolj dela!

Dr.

Iz Beneške Slovenije

SE TRI SMRTI V BELGIJI

Težko nam je, ko pišemo, da seznam umrlih emigrantov še ni končan. V mesecu decembru smo morali zabeležiti še tri smrtne žrtve, ki jih je terjala tujina.

27-letni Peter Dornjak iz Dolenjega Trbilja pri Srednjem se je ponesrečil na cesti in je pozneje v bolnici podlegel ranam. Delal je v rudniku v Liegeju. V belgijskih rudnikih dela tudi njegov brat, ki ga je malo pred smrtjo obiskal in skupaj sta delala načrte za pozneje, ko se povrnta domov.

Bukovec Viktor iz Topolovega (Grmek) je umrl v Belgiji na posledicah bolezni, ki jo je dobil v rudniku. Čeravno bolan, je še vedno delal v upanju, da bi dobil zadostno pokojnino. A bolezen se je poslabšala in ga priklenila na bolniško posteljo, s katere ni več vstal.

Tudi 37-letni Romuald Brochiana iz špjetarske občine se ne bo več vrnil domov. V Belgiji, kjer je delal v rudniku Yvoir, je pred kratkim podlegel rudarski bolezni.

Seznam naših umrlih mladih emigrantov se nadaljuje kot veriga, ki nima konca, ker tudi naša emigracija nima konca. Vsako leto nam tujina ugrabi veliko mladih ljudi, izmed katerih se mnogi ne vrnejo več.

DUHOVNIŠKE NOVICE:

Po spremembah med duhovniki, ki smo jih priobčili v prvi novembrski številki K.G. lanskega leta, moramo sporočiti tudi sledeče: g. Artur Blasuto je moral zapustiti vikarijo Lesa, kot žrtev »Comitata«, in se je preselil na rojstni dom v Viškorso; na Leso je prišel g. Giovanni Nimis, ki ne zna niti besedice slovensko. G. Remigij Boldarino je končno zapustil

Kosco in se preselil v Furlanijo. V Kosco je prišel iz Trémuna g. Jožef Kjačić; na njegovo mesto bo šel g. Franc Čičigoj, dosedanji izseljenski duhovnik v Švici. Vikarije Kravar, Srednje, Platišča, Laze, Brišča, so postale župnije in pravijo, da bo v kratkem dosegla ta sreča še drugih 16 vikarij v Benečiji.

OBVESTILA

Pod okriljem Slov. kat. prosvetnega društva iz Gorice bo gostoval v nedeljo 22. januarja 1956 v Marijini dvorani na Placuti »Bazoviški odere« s pretresljivo dramo iz prve svetovne vojne

VEST ALI CLOVEK, KI JE UMRIL. Pričetek ob 16.30.

Vstop samo z osebnim vabilom, ki ga lahko dvignete v trgovini Kosič v Raštelu in v kavarni Bratuž.

RODITELJSKI SEŠTANEK. Ravnateljstvo slov. učiteljskega v Gorici napoveduje svoj običajni roditeljski sestanek, ki bo v nedeljo 22. t. m. ob 10. uri v šolskih prostorih v ul. Croce in na katerega vljudno vabi vse starše dijakov.

ŠPORT

CORTINA JE PRIPRAVLJENA ZA ZIMSKI ŠPORT

V Cortini je že vse pripravljeno za VII. zimskie olimpijske igre, ki se bodo pričele v četrtek 26. januarja in se zaključile v nedeljo 5. februarja. Zastoj bi kdo iskal sobo v Cortini ali v njeni okolici. Vse je že oddano tudi po zasebnih stanovanjih. Med tekmovalci so predvsem najavljeni športniki iz severnih držav, Švedske, Norveške, Nemčije, Poljske, pa tudi Francozi, Italijani in drugi. Za časa tekem bodo vse poti v Cortino zastražene in brez posebnega dovoljenja ne bo smel nihče na kraj tekem. Najavljeno je tudi zastopstvo novinarjev 400 oseb. To je zelo visoko število, če pomislimo, da bo na svetovnih olimpijskih igrah v Melbournu prisotnih 1000 novinarjev iz vsega sveta. Imeli bodo na razpolago dva velika hotela v sredi Cortine, kjer so že postavljene vse potrebne priprave, ki bodo služile novinarjem za takojšnjo oddajo poročil. Vodstvo in organizacijo olimpijade imata v rokah Organizacijski in Izvršni odbor, kateremu so podrejeni še razni tehnični odbori. Otvoritvena in zaključna svečanost bosta na novem lednem stadionu.

DAROVI ZA SLOV. ALOJZIJEVIŠČE:

Za Novo leto so nas obdarili: Leo Gorgup 1000; preč. g. Slavko Bavdaž, Rim 2500; K. P. 500; N. N. iz Trsta 6500; družbenica iz Gorice 1000; ga. T.T. 2000; družina D. 25.000 lir.

Za vse darove se iskreno zahvaljujemo in želimo vsem dobrotnikom sreče in blagoslova.

DAROVI ZA MARIJANIŠČE:

Po Božiču so darovali za naš zavod: trgovina Fortunato 5000; N. N. iz Trsta 10.000; Mar. družba v Rojanu ob smrti g. Viktorije Pavlič 3.000; sestri Sosič, Opčine, ob smrti pok. Antona Sosiča 2.000; družina Tomince ob smrti g. Franciške Svah 3.500; N. N. - Sv. Ivan 10.000 lir.

ZA SLOVENSKO SIROTIŠČE:

Nameste cvetja na grob ž. gospe Roze Bisain družina Cernigoj 1000; msgr. dr. Ukmar 1000; Virgilij Bratina 3000; Perko 1000; g. učitelj Toroš 1000; N. N. iz Trsta 6500 lir, telj Toroš 1000; N.N., Trsta 6500; družina D. 25.000; družina Simič 1 q repe in 30 kg krompirja; T. T., Gorica 2.000 lir.

Vsem iskren Bog povrni!

Št. Vidu in na svobodi, kot prof. dr. Lamberta Ehrlicha. Vsem je pri srcu usoda trpečega naroda, njih lastno trpljenje se odmika v ozadje. Profesor dr. Ehrlich je postavljen v sredo drage mu akademske mladine, s katero moli in debatira, snuje za bodočnost načrte, čeprav je narod padel na stopnjo, ko ni niti več narodna manjšina. V Bogu zakoreninjene duhovnik in laik nikoli ne obupa. Profesor Ehrlich se ne straši sodbe in obsodbe okupatorja, tudi v njegovih »pesteh« zahteva slovensko zgodovinsko pravico. Sicer je pa božji mož predvsem duhovnik, ki živi svojemu duhovniškemu zvanju. Ganljiva je njegova duhovniška molitev pri oltarju Brezjanske Marije, prošnja za slo. ideale, za katere je božji mož pripravljen dati tudi življenje.

Če še pomislimo na usodo slovenske primorske družine, ki jo nacistični bes požene v izgnanstvo, iz katerega se vrne le mati s tremi fantički, moramo reči, da je roman trpki spev o slovenski usodi.

Slog Turnškovega romana je naglim, včasih skoraj filmsko nežnim dejanjem ustrezno kratek, krepek, udaren. Včasih pritegne tudi s simboliko, da z njo ironizira kake neljube osebe, n. pr. s simboliko o

krokodilu na zelenem travniku, ki pomeni Hitlerja na zelenem Stajerskem.

Ljubavna zgodba je z ozirom na razburkano okolje, v katerem se roman dogaja, kajpak bolj nežna, vendar dovolj nakazana, da junak in junakinja moreta spustiti svoje sree. Njuno zorenje gre skoz trpljenje. Zato je pa tudi spričo trpljenja njuna ljubezen ne toliko glamenača, marveč bolj žrtvujoča se in globoka.

Vse osebe v Turnškovem romanu so kakor kamenčki v mozaiku, vse dopolnjujejo podoba, ki jo pisatelj hoče prikazati, namreč razmere v maju 1941. Ni jih premalo, preveč pa tudi ne. Morda so tu pa tam preveč karikirane. V splošnem pa roman zelo poživlja.

Epilog je kar na mestu! Brez njega bi zgodba bila preveč odrezana. V epilogu vsaj zvemo o usodi glavnih junakov. Epilog nam tudi pove, da je narod še vso vojno krvavel iz same velike rane in da tudi po vojni še ni posvetilo radostno sonce na Dravo in njeno nabrežje.

S Turnškovim romanom smo vsekakor dobili pomembno leposlovno delo, narodno in katoliško, umetnino, ki bo govorila še poznim rodovom. Z.K.

Statistika slov. šol v Gorici

Po zadnjih statističnih publikacijah je v Gorici 7875 učencev. Od teh obiskuje slovenske šole 669 otrok in sicer: osnovne šole 279 otrok, srednje šole 345 dijakov in dijakin, otroške vrtnice 45 otrok.

Slovesnosti ob dvestoletnici skladatelja Mozarta

Goriško mesto se pripravlja, da dostojno počasti dvestoletnico rojstva velikega skladatelja Mozarta. V okviru slovesnosti so predvsem na programu predavanje Julija Viozza iz Trsta in pa Mozartova maša Requiem, ki jo bodo predvajali v četrtek dne 26. januarja zvečer v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. Mašo bo pel cerkveni pevski zbor z Dunaja »Wienerkammerchor« pod vodstvom Hansa Gillesbergerja. Sodeloval bo tudi orkester »Angelicum« iz Milana pod vodstvom Aladarja Janesa.

»Wienerkammerchor« je že znan v našem mestu po koncertu, ki ga je imel v cerkvi Srca Jezusovega v oktobru leta 1954. Prav tako je znan tudi milanski orkester »Angelicum«.

Brez dvoma bo ta cerkveni koncert zanimal tudi naše ljudi.

Nagrajeni dijakinji

Na naši slovenski šoli v Gorici sta dobili državni nagradi dve pridni dijakinji: Franka Vizintin iz gimnazije in Pintar Albina iz strokovne šole. Čestitamo!

Cerkev sv. Ivana v Gorici

Minili so božični prazniki. V cerkvi svetega Ivana smo jih zaključili s praznikom svete Družine. Ob tej priložnosti čutim dolžnost, da se iz srca zahvalim vsem vernikom, ki so kakorkoli z delom, z darovi in s svetjenjem pripomogli, da smo tako praznično in lepo preživeli te božične praznike. Posebna zahvala gre priznani in solidni tvrdki Stanka Korena (ul. Mattiolli 11) za bogato in okusno razsvetljavo, ki jo je brezplačno izvršila v cerkvi sv. Ivana za to priložnost. G. Stanku Korenu in vsem dobrotnikom najprisrčnejši Bog plačaj.

Upravitelj cerkve

Števerjan

V okviru božične dobrotelosti so razni dobrotniki obiskali naše otroke in revnejše družine: Škofijska dobrotelna ustanova iz Gorice je darovala nekaj živilskih zavojev; »Opera Maternità Infanzie« otroška oblačila; »Lega Nazionale« je obdarila šolske otroke s slaščicami; števerjanski šolski patronat je obdaril vse šolske otroke s slaščicami in revnejše z obujalom. Vsem dobrotnikom smo vsi števerjanci prav hvaležni!

Zvedeli smo veselo novico, da je država odobrila naši občini podporo v znesku 5 milijonov lir za zgradbo šole v Jazbinah. Slišijo se že razna mnenja o prostoru, kjer naj bi se šola zidala. Nekateri so mnenja, naj bi se združili šoli iz Jazbin in Valerišča tam nekje v spodnjem Valerišču.

V nedeljo 15. t. m. so naši občinski svetovalci zborovali. Določili so vsem občinskim uradnikom plačo, ki znaša letno 2.200.000 lir. Strašna vsota za števerjansko občino, ki šteje komaj okrog 1.100 prebivalcev. Vprašamo se, ali so zares potrebni kar štirje uradniki v tako majhni občini?

Na spored je prišla tudi prošnja S.K.P. društva, ki je zaprosilo, naj bi občinska uprava dala na razpolago občinsko dvorano vsem števerjanskim prosvetnim društvom v kulturne namene. Prošnjo so svetovalci soglasno odbili, tako je ustno sporočil občinski tajnik predsedniku S.K.P.D. Po besedah nekaterih svetovalcev, ki so bili navzoči, smo pa informirani, da so bili od začetka vsi svetovalci, tudi opozicija, za ugodno rešitev, toda pozneje so, baje na spretno prigravarjanje navzočega g. tajnika, svoje mnenje spremenili. Vprašujemo se, zakaj tako.

Obmejni promet v decembru 55

Cez obmejni blok pri Rdeči hiši je odšlo v decembru s prepustnicami in dvolastniškimi dovoljenji v Jugoslavijo 21.221 italijanskih državljanov, prišlo pa je 38.767 jugoslovanskih državljanov.

S potnimi listi je odšlo v istem mesecu v Jugoslavijo 988 italijanskih državljanov, prišlo pa 628 jugoslovanskih državljanov.

Prav tako je bil precej živahen tudi avtomobilski promet. Odšlo je 1092 avtomobilov in kamionov, prišlo pa 370. Pripeljali so 65.866 stotov blaga, odpeljali pa 3 stote.

Če pregledamo obmejni promet v letu 1955, dobimo sledeče podatke: V Italijo je prišlo 161.254 jugoslovanskih državljanov, odšlo pa 102.364 ital. državljanov. Od teh je šlo čez mejo 44.160 ital. državljanov in 60.739 Jugoslovancev z dvolastniškimi dovoljenji. Z navadnimi prepustnicami je odšlo 57.589 italijanskih državljanov in 54.178 Jugoslovancev.

II. kulturni večer v Trstu

V ponedeljek 30. t. m. bo v Marijinem domu, ulica Risorta 3, II. slovenski večer. Predaval bo č. g. Vinko Zaletel, ki se bo na povratku iz Amerike ustvil tudi v našem mestu. »Kat. glas« je svoj čas že poročal, da se je g. Zaletel mudil v Ameriki in tam po raznih krajih našim ljudem odkrival lepoto domače zemlje v svojih barvnih fotografijah. Na tem potovanju je seveda posnel spet celo vrsto slik in te nam bo pokazal na II. slov. večeru, zato lahko pričakujemo, da bo večer izredno zanimiv. Vršil se bo v ponedeljek ob 19.30 in ne, kot običajno, na četrtek. Vsi prisrčno vabljeni!

Nove izjave glede proste cone

Županov urad v Trstu je izdal poročilo, v katerem pravi, da je notranje ministrstvo obvestilo občinsko upravo, da skrbno prouče predloge medministrske komisije, ki proučuje vprašanje proste cone v Trstu. Poročilo nikjer ne omenja kakega njegovega posredovanja v korist proste cone. Županov urad pravi med drugim, da imajo reakcije proti Rima in pozivi za ustanovitev enotne fronte drug prikrit namen.

Spremembe v Trstu

Msgr. dr. Karel Mechia, generalni vikar tržaške škofije, se je zaradi zdravja odpovedal svojemu mestu na škofiji. Na

vsej okolici raztrobile, kaj takega zares tudi od vaše prenapete vernosti ne bi bil pričakoval.

Gospa je mirno odgovorila: »Za sveti večer povabiti nekaj zanesljivih prijateljev, to vendar na Angleškem ni nič nenavadnega.«

»Zanesljivih?« je zavpil Sir Rihard. »Kdo je dandanes zanesljiv? Da ste pa vse katoliške rodbine iz sosesčine povabili, je gotovo nenavadno; da ste jih pa celo kot priče hoteli imeti, ki naj bi videli, kako se v graščini Worthington zakonom Njunege Veličanstva navkljub maša bere in še druge nesposobnosti uganjajo, za katere je določena kazen velezidaje — to je naravnost drznost, da, blaznost!«

Ob tem očitku je gospo rdečica občila; vendar se je spet premagala: »Mylord, razburjeni ste, to opravičuje te vaše izraze. Pred prvim svetim obhajilom se ponovi krsna obljuba; ta — sem si mislila — bi utegnila tega ali onega omahljivca znova potrditi v veri.«

»Ha, tako more govoriti le sestra ustanoviteljica angleških bogoslovnih sementišč tam onkraj v Belgiji,« se je posmeheval stariček, ki je bil res sestra duhovnika dr. Allena, za katoliško vero na Angleškem velezasluznega poznejšega kardinala. »In med take omahljivce, kajne,

Doberdop

Božične praznike smo preživeli v prav lepem vremenu in prijaznem razpoloženju. Šolski otroci so se razveselili ob lepi božičnici in darovih občinske podpore.

Tudi drugi potrebni so prejeli razne podpore za praznike.

Na sv. Tri kralje smo pri dvakratnem srečolovu poizkusili srečo-opotečo.

Ves dobiček je seveda namenjen misijonom. Pa tudi ob misijonskih slikah in filmu »Ples slonova« smo preživeli lepo urico.

Jazbine

V soboto 14. januarja je bila pri nas spet druga poroka. Častiti gospod Martinčič je v začasni kapeli Marije Pomagaj vkenil v jarem sv. Lukeža vaščenko gospodično Bučinel Romano z gospodom Prinčič Cirilom iz Gor. Cerovega, stanujočega v Mošiš.

Zenin je zvesti in izvrsten cerkveni pevec, sin nekdanjega župana Karla. Čestitamo!

Vrh sv. Mihaela

Malo se oglasimo, čeprav pridno beremo KG. Zdaj moramo pa le povedati, da imamo vsako nedeljo sv. mašo in da nas k njej vabijo tudi zvonovi. Obeseni so sicer na kotih, a zvonijo pa le. Vse lepše se nam zdi odkar jih slišimo. Upajmo, da za zvonovi pride tudi zvonik.

Zabnice

Končna je le prišel sneg in prinesel pravo planinsko zimo. — Božične praznike smo lepo preživeli. Pri polnočnici že dolgo ni bilo toliko ljudi in toliko obhajil. — Zadeva vzpenjače na Sv. Višarje je zelo živa, veliko se razpravlja o njej. Upajmo, da bo uspeh razgovorov tak, da bomo vsi Zabiščani z njim zadovoljni.

škofiji je delal in se za škofijo žrtvoval več kot petdeset let. Učen in pravičen je dal vsemu svojemu delu izraziti pečat svoje osebnosti.

Za škofijskega delegata je bil na njegovo mesto imenovan msgr. Fort. Fornasaro. Obema gospodoma želimo, naj jima Bog da obilo svoje pomoči.

Nabirke

Tržaški g. škof je odločil, naj se v mesecu januarju vrši po cerkvah nabirka za brezposelne.

Dne 5. februarja pa bo nabirka za uboge in bolne duhovnike.

Kakor pravi škofijski list, mnogo je duhovnikov, ki ne morejo več delati, a ki le težko izhajajo s sredstvi, ki jih imajo na razpolago.

Spomimo se vseh potrebnih tudi z molitvijo!

Dolina

Po dobrih sedmih letih se je v teh dneh preselil naš otroški vrtec iz župnišča v nove krasne prostore pri križu. Občina je kupila veliko primerno hišo z lepim vrtom, kjer so pred prvo svetovno vojno nameravali postaviti toplice po Kneippovem načinu. V tej hiši, ki je sedaj vsa lepo preurejena, bodo šolske sestre nadaljevale veliko delo za dolinsko mladino. — V naši farni dvorani pa vlada smrtno spa-

šetejte tudi mene? In vam je bilo iz omenjenih razlogov žal, kajne, da me niste mogli povabiti.«

Gospa na ta posmeh ni odgovorila; videlo pa se ji je, kako jo to boli. S svojimi globokimi očmi je resno zrla v tasta, ki pa se je temu njenemu pogledu izogibal in je nadaljeval: »Zal mi je, mylord, da mora ta nocojšnji ganljivi prizor izostati; moji sli so že odšli, da vabilo odpovedo. Kar pomirite se, ljuba moja snaha! Morda sem s tem svojim ravnanjem nekoliko posegel v pravice hišne gospodinje; toda tole pismo, katero sem danes dopolnje dobil in sem se prav zbog tega tako nenadoma vrnil, me popolnoma opravičuje.«

To reki se je Sir Rihard usedel v naslanjač ob kamnu (peči). Gospa je naglo preletela vrstice pisma. Po nekaj minutah je papir mirno zgenila in vrnila tistu. Ta ji je z roko dal znamenje, naj sede: »No, kaj pravi moja bistroumna snaha k temu pismu?«

»Ze davno sem kaj takega pričakovala.« je odgovorila gospa Worthington. »Sedaj na Angleškem za omahljivca ni prostora; odločiti se mora ali za katoliško vero ali pa za državno. In jaz se veselim, da boste tudi vi, gospod tast, prisiljen odločno stopiti na stran nas, katoličanov.«

»Ha, gospa snaha se veseli, da stara rod-

PRIZOR IZ OPERETE »POVODNI MOŽ«, KI SO JO SOLISTI TER ORKESTER S.K.P.D. IZ GORICE PRETEKLO NEDELJO IGRALI V BAZOVICI

nje, ker ne smemo rabiti prejšnjega provizornega odra, novega pa še nimamo. Skromno slovenske večere bomo vseeno imeli, oder po vseh predpisih pa bo tudi v kratkem postavljen. — V cerkvi smo za božič nabavili dve novi spovednici in za to delo morali odšteti veliko denarja; z dobro voljo se vse napravi. To so zlasti pokazali tudi naši mladi cerkveni pevci, ki so zopet nastopili z novo latinsko mašo (pastoralno Mavovo); to je za moški del zborja že tretja nova latinska maša v devetih mesecih. Prehud tempo je to, zato si bomo sedaj malo oddahnili in na željo mnogih pripravili nekaj narodnih pesmi. Hvaležni vaščani so svoje cerkvene pevce za novo leto pri običajnem darovanju tako bogato podprli kakor še nikoli v zadnjem desetletju. Tudi to je lepo znamenje.

Bazovica

Prejnjšo nedeljo je pri nas gostovalo Slovensko katoliško prosvetno društvo iz Gorice z opereto »Povodni mož« in vokalno-instrumentalnim koncertom. Prijatelji »Katol. glas« so že brali oceno tega koncerta, ki so ga priredili v Gorici nedavno od tega. Bazovci in okoličani ponovimo vso pohvalo, ki jo je dal »Kat. glase« delovnemu SKPD. Vse nam je ugajalo, a opereta in skupni nastop orkestra in zhora sta nas navdušila. Gospodu dirigentu prof. M. Fileju in vsem članom društva iskrena zahvala za tako kulturno doživetje. Pridite spet k nam, kajti naš človek potrebuje takih prireditve kot suha zemlja dežja, da vzraste zlasti v mladih srcih ljubezen do vsega kar je našega.

Udeležba je bila lepa. Lahko bi bila boljša, če bi ne bilo grdega vremena in bi se istosčasno ne vršil v vasi občni zbor Zavarovalnice goveje živine. Ta se namreč mora po pravilih vršiti kmalu po sv. Treh kraljih.

Zavarovalnica šteje 189 članov: 83 v Bazovici, 66 v Gropadi, 33 na Padričah in 7 na Izveru. Zavarovanih je 581 glav živine. Izveru Zavarovalnice je le pičlo število kmetov. Povprečno polovica družin ima govejo živino in sicer povprečno po 3 glave. Opaziti je narastek.

V našem zadnjem dopisu je bilo pomotoma napisano, da šteje naša vas 1652 duš. Ta številka velja za celo faro. V Bazovici je 821 duš, v Gropadi 342, na Padričah 223, Gročana 123, Draga 84, Pesek 42. Botač 17.

V zadnjem času se je pri nas precej povečala brezposelnost. Vodstvo Selada iz Trsta nam je zagotovilo, da bo lepo število brezposelnih sprejeto na delo.

Repentabor

V soboto 14. jan. je bila seja občinskega sveta. Na sporedu je bilo več važnih vprašanj. Pred začetkom rednega zasedanja so svetovalci odobrili resolucijo, v kateri izjavljajo, da je ljudstvo nezadovoljno, ker kaže vlada odklonilo stališče do proste cone. V resoluciji zahtevajo, naj se ustanovi prosta cona za celotno tržaško ozemlje.

Nato so razpravljali o proračunu, ki ga je prefektura občutno zmanjšala. Zvišala je tudi nekatere dajatve, da bi se bolj približali uravnovešenju proračuna. Svetovalci so mnenja, da občani ne morejo sprejeti novih davčnih bremen. Za leta 1954-55 znaša primanjkljaj okrog 6 milijonov lir, ki jih bo krila vlada, kakor upajo.

Prefektura tudi ni odobrila izdatkov za napeljavo telefona do Fernetičev, češ da to ni potrebno za 50 prebivalcev. Vasica je res majhna, a čez blok pri Fernetičih je šlo v preteklem letu nič manj kot 48.000 potnikov, kar dovolj kaže potrebo po telefonski zvezi s Trstom.

Gročana-Pesek

V ponedeljek zvečer se je razširila novica, da je umrl naš nepozabni dušni pastir g. Janez Zalokar. Vsem je hudo pri srcu, kar prica, da smo ga imeli zelo radi. Bil je pri nas skoraj vse življenje, z nami živel, delal na polju kot mi, delil z nami življenjske težave. Tako dobro nam je dela njegova preprostost. Teško nam je bilo, ko nas je meja ločila od njega, še težje ko je moral zaradi meje zapustiti župnišče in cerkev in se preseliti v Lokve. V Lokvi je opravljal svojo duhovniško službo do lanskega leta, ko je zaradi teže starosti odšel v rojstvo vas v pokoj. Večni sodnik ga je odpoklical in ga za večno upokojil in mu naklonil plačilo, ki gotovo presega vsa zemlja plačila. Prihodnji ponedeljek se mu bomo oddolžili s sv. mašo zadušnico.

Izšel je PASTIRČEK za mesec januar

O G L A S I

Za vsak mm višine v širini enega stolpeca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Jos. Spillmann: 3

DED IN VNUK

»Kakor vidim,« je pričel Sir Rihard, »ni sem nocoj posebno dobrodošel, mylord. Ampak jaz nisem mogel slutiti, da bo moj prihod v moji lastni hiši komu neljub. Kaj pa se godi tukaj, če sem vprašati?«

Stari gospod je to govoril ves razdražen, gospa pa mu je odgovorila mirno in iskreno: »Zal mi je, mylord, če sem vas z nameravano nocojšnjem malo slovesnostjo razžalila. Rada bi vas bila povabila; saj vendar vem, da pri prvem sv. obhajilu ne sme manjkati ded. Ampak, da kar naravnost povem, hala sem se vašega ugovora, in zato sem vam morala to slovesnost prikriti, dasi mi je bilo hudo.«

»Res, milostiva, mojega ugovora ste se bali in ste me zato, kajne, za božič proč poslali k sosedom v Bradshaw Hall? Res, zelo ljubeznivo ste ravnali! To je govoril stariček s posmehljivim glasom; koj nato pa je stopil prav trdo pred svojo snaho in nadaljeval z groznim, tresočim se glasom: »Ali hočete res po sili mojo rodbino upropastiti? Slovesno prvo sv. obhajilo v teh časih, in obenem to predrznost po

prav tako katoličan kakor vaš brat tam onkraj Rokava v Rheimsu, čeprav iz previdnosti na zunaj to le malo kažem in bom v bodoče še manj. Rajši sem trst kakor pa hrast. V viharju hrast pade, trst pa se priklanja in ostane. Ko bo ta novoverski vihar minil, bom pa že spet glavo pokonci dvignil.«

»Kaj, trstu, ki ga vsak veter majo, hoče biti podoben član slavne rodbine Worthington?« je ogorčeno vprašala gospa. »Gospod tast, vi se hočete torej udeleževati protestantske službe božje. Mar ne veste, da je to že odpad od katoliške vere?«

»Vem, to mi bodo očitali! Ampak kdo pa je vzrok, da moram tako delati? Ali ne moj lastni sin Tomaž? Zoper mojo voljo je pred leti skrivaj odpotoval v Rim, kjer je postal katoliški duhovnik. Pa to mu ni dosti; zdaj je prišla ovdaba, da se je vrnil iz Rima in da je že stopil na angleška tla. Morda je res to storil; kaj jaz vem! Iščejo ga. In zdaj špijoni se name pazijo, češ da sem tudi jaz sumljiv. Za velezidajalca velja ne, le vsak katoliški duhovnik, ampak tudi vsakdo, kdor ga pod stroho vzame, da, še celo tisti, ki ga ne ovadi, če ve za njegovo skrivališče.«

(Se nadaljuje)